

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

آیین نامه ها

مرجع تصویب: وزارت کار و امور اجتماعی

شماره ویژه نامه: ۱۵۵۷

سه شنبه، ۱۴ تیر ۱۴۰۱

سال هفتاد و هشت شماره ۲۲۵۱۴

آیین نامه چگونگی بازرسی کار

شماره ۷۵۸۶۹

۴/۴/۱۴۰۱

جناب آقای دکتر اکبرپور

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی کشور

به پیوست "آیین نامه چگونگی بازرسی کار"، تدوین شده در شورای عالی حفاظت فنی موضوع تبصره ماده (۹۹) قانون کار، منضم به لوح فشرده آن که در تاریخ ۲۰/۱/۱۴۰۱ به توشیح و تصویب وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسیده است، برای درج در روزنامه رسمی کشور ارسال می گردد.

معاون روابط کار - علی حسین رعیتی فرد

"آیین نامه چگونگی بازرسی کار"

به استناد تبصره ماده (۹۹) و تبصره (۱) ماده (۸۶) قانون کار جمهوری اسلامی ایران، «آیین نامه چگونگی بازرسی کار» که در جلسه مورخ ۰۹/۱۲/۱۴۰۰ «شورای عالی حفاظت فنی» بازنگری و توسط آن شورا پیشنهاد شده است، به شرح زیر تصویب می گردد.

"آیین نامه چگونگی بازرسی کار"

فصل اول - کلیات

ماده ۱- هدف و دامنه کاربرد

این آیین نامه به استناد تبصره ماده (۹۹) و تبصره (۱) ماده (۸۶) قانون کار جمهوری اسلامی ایران به منظور ایجاد وحدت رویه، یکسان سازی عملیات اجرایی و هدفمندسازی بازرسی ها از کارگاه های موضوع ماده (۸۵) قانون کار، تدوین گردیده و رعایت آن برای کلیه بازرسان کار الزامی است.

ماده ۲- تعاریف: در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح ذیل به کار می روند:

۱. بازرس کار: بازرس کار فردی است که از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با رعایت مقررات مندرج در ماده (۹۷) قانون کار، وظیفه نظارت بر اجرای صحیح قانون کار و ضوابط حفاظت فنی در کارگاه های مشمول آن قانون را عهده دار است.

۲. بازرسی کار: فرآیندی است که طی آن الزامات اجرای قانون کار در کارگاه توسط بازرس کار مورد بررسی و پایش قرار می گیرد.

۳. شورای عالی حفاظت فنی: شورایی است که مطابق با مواد (۸۵) و (۸۶) قانون کار مسئولیت تهیه موازین و آیین نامه های حفاظت فنی را عهده دار است.

۴. کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار: کمیته ای است که به استناد ماده (۹۲) قانون کار و آیین نامه مرتبط به منظور تأمین مشارکت کارفرمایان و کارگران در اجرای مقررات موضوعی قانون کار و آیین نامه های حفاظت فنی و بهداشت کار در کارگاه ها تشکیل می گردد.

فصل دوم - مقررات

ماده ۳- بازرسی کار موظف است برای نظارت بر حسن اجرای مقررات قانون کار و آیین‌نامه‌های شورای عالی حفاظت فنی، با انجام بازرسی از کارگاه‌های مشمول قانون کار، نسبت به بررسی موارد، تذکر ایرادات و نواقص و صدور ابلاغیه رفع نقص مربوط به ضوابط حفاظت فنی و شرایط کار اقدام نماید و در صورت نیاز ضمن اخذ مدارک مربوط به امور کار و کارگر و کارگاه، می‌تواند از تمام یا قسمتی از دفاتر، اسناد و مدارک تصویربرداری یا رونوشت تحصیل نماید.

تبصره - دستورالعمل‌های مرتبط با بازرسی کار از سوی اداره کل بازرسی کار تدوین و ابلاغ می‌شوند.

ماده ۴- بازرسی از کارگاه با هماهنگی واحد بازرسی کار ذیربط انجام می‌شود و مستلزم هماهنگی و اخذ مجوز از کارفرما نیست.

تبصره - ورود بازرسان کار به کارگاه‌های خانوادگی منوط به اجازه کتبی دادستان محل است.

ماده ۵- همراه داشتن کارت شناسایی ویژه بازرسی کار که به امضای وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسیده است برای بازرسان کار الزامی است و باید هنگام بازرسی از کارگاه‌ها نسبت به رویت آن به مقامات رسمی یا مسئولین کارگاه اقدام نمایند.

ماده ۶- بازرسی کار هنگام بازرسی از کارگاه‌ها با توجه به نوع صنعت و نوع کار باید به آیین‌نامه‌های مرتبط توجه و به مواد آن استناد نماید.

ماده ۷- چنانچه بازرسی کار در حین بازرسی از کارگاه، عملکرد دستگاه یا شرایط قسمتی از کارگاه را خطرناک تشخیص دهد، مکلف است مراتب احتمال وقوع حادثه و رفع خطر را فوراً و کتباً حسب ماده (۱۰۵) قانون کار به کارفرما یا نماینده وی اطلاع داده و متعاقباً از طریق اداره متبوع ضمن ابلاغ رسمی موضوع، نسبت به درخواست قرار تعطیل از مرجع قضایی اقدام نماید.

ماده ۸- بازرسی کار در زمان بازرسی از کارگاه باید نواقص و ایرادات مشهود را به کارفرما یا نماینده وی اعلام نماید و سپس طبق دستورالعمل‌های اداره کل بازرسی کار، گزارش مستند مشخصات کارگاه و نواقص موجود را بر اساس مشاهدات و بررسی‌ها تهیه و به اداره متبوع خود تسلیم نماید.

ماده ۹- ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی باید بر اساس گزارش بازرسی کار ذیربط، موارد نقص کارگاه را با تعیین مهلت معقول برای رفع نواقص و ایرادات (حسب ماهیت و اهمیت موضوع) به کارفرما ابلاغ نماید.

ماده ۱۰- بازرسی کار در صورت عدم رفع تمام یا برخی از نواقص و ایرادات ابلاغ شده باید از طریق اداره متبوع نسبت به درخواست تعقیب کارفرمایان متخلف از مراجع قضایی اقدام نماید.

ماده ۱۱- بازرسی کار برای تأیید رفع نقص یا رفع خطر از دستگاه یا کارگاه باید حسب دستور مقام قضایی و اداره متبوع از کارگاه بازرسی مجدد بعمل آورد.

ماده ۱۲- بازرسی کار موظف است کلیه حوادث ناشی از کار را بر اساس مقررات و دستورالعمل‌های مرتبط که از طرف اداره کل بازرسی کار صادر می‌شود مورد بازرسی، بررسی و تجزیه و تحلیل قراردادده و نسبت به تهیه و تنظیم گزارشات و ابلاغ لازم به کارفرما به منظور جلوگیری از وقوع حوادث مشابه اقدام نماید.

ماده ۱۳- بازرسی کار موظف است گزارشات حوادث بررسی شده را به اداره متبوع خود تحویل دهد تا در صورت درخواست مراجع انتظامی یا قضایی برای آنها ارسال شود.

ماده ۱۴- بازرسی کار برای بررسی و تنظیم حوادث منجر به فوت و یا نقص عضو، باید گزارش پزشکی قانونی را اخذ نماید.

ماده ۱۵- بررسی حوادث ناشی از کار یا اظهار نظر کارشناسی در خصوص پرونده‌هایی که شخص بازرسی کار یا یکی از بستگان نسبی وی تا طبقه سوم و یا یکی از نزدیکان سببی درجه اول ایشان به طور مستقیم در آن ذینفع باشد، ممنوع است.

ماده ۱۶- بازرسی کار موظف است در بررسی حوادث ناشی از کار چنانچه حادثه به علت نقص ایمنی در کارگاه یا تجهیزات مرتبط اتفاق افتاده باشد و احتمال تکرار وقوع حادثه وجود داشته باشد، طبق ماده (۱۰۵) قانون کار اقدام نماید.

ماده ۱۷- بازرسی کار موظف است برای تشکیل و فعال نمودن کمیته‌های حفاظت فنی و بهداشت کار، راهنمایی لازم را در اختیار کارفرمایان قرار دهد و در صورت صلاحدید اداره متبوع حسب مورد در جلسات این کمیته‌ها شرکت نماید.

ماده ۱۸- ارجاع و انجام امور غیرمرتبط و خارج از وظایف مصرح در ماده (۹۶) قانون کار به بازرسان کار در اجرای فرآیند بازرسی از کارگاه منوط به هماهنگی با اداره کل بازرسی کار خواهد بود.

ماده ۱۹- بازرسی کار در بازرسی از کارگاه موظف است نسبت به اجرای تعهدات کارفرمایان در ثبت و اعلام حوادث اتفاق افتاده به ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل، نظارت و موارد نقص را در ابلاغیه درج نماید.

ماده ۲۰- بازرسان کار در انجام وظایف قانونی نباید مرتکب تخلفات مندرج در مواد (۲۵) و (۹۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و همچنین ماده (۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری شوند؛ در غیر این صورت بر اساس تصمیم هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان موضوع بررسی و مجازات‌های فصل سوم قانون مذکور اعمال خواهد شد. ضمناً انجام اعمالی که ایجاد شائبه یا سوءظن می‌نماید (هرگونه هدایای نقدی و غیرنقدی، تسهیلات، اخذ توصیه و نظایر آن تحت هر شکل) با هر عنوان ممنوع است.

ماده ۲۱- ممانعت کارفرما از ورود بازرسی کار به داخل کارگاه نباید منجر به اقدام نامتعارف و غیرقانونی بازرسی کار برای ورود به کارگاه شود. در این شرایط بازرسی کار صرفاً باید درخواست اعمال مجازات‌های مقرر در ماده (۱۷۹) قانون کار را از طریق اداره متبوع به مرجع قضایی تسلیم نماید.

این آیین‌نامه به استناد تبصره ماده (۹۹) قانون کار جمهوری اسلامی ایران مشتمل بر ۲۱ ماده و ۲ تبصره، در یکصد و هفتاد و چهارمین جلسه شورای عالی حفاظت فنی مورخ ۰۹/۱۲/۱۴۰۰ تدوین و در تاریخ ۲۰/۰۱/۱۴۰۱ به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسیده است. این آیین‌نامه جایگزین آیین‌نامه قبلی مصوب وزیر کار و امور اجتماعی در تاریخ ۰۸/۰۹/۱۳۷۷ می‌شود.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی - حجت‌الله عبدالملکی